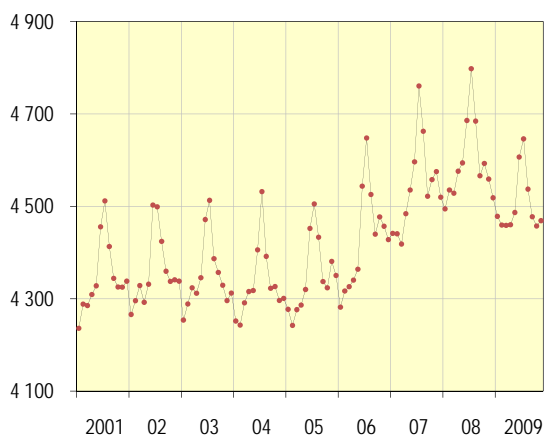

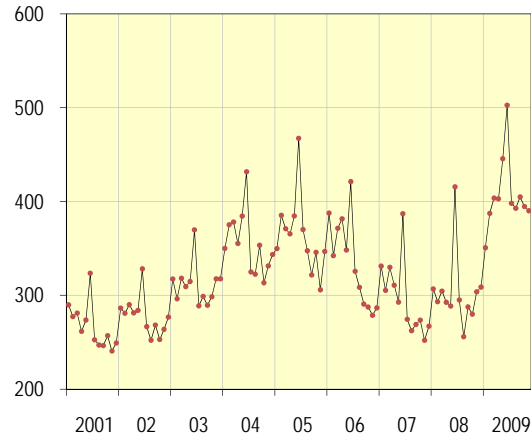
Varför behövs säsongrensning?

De flesta tidsserier i AKU innehåller kraftig säsongvariation. Under sommaren vill tusentals studerande ha sommarjobb och börjar därför söka arbete. Innan de fått sommarjobb räknas de som arbetslösa och de som inte lyckas få ett sommarjobb räknas som arbetslösa under hela sommaren. När den ordinarie arbetskraften tar sommarsemester räknas de fortfarande som sysselsatta, sommarvikarierna medför att antalet sysselsatta ökar varje sommar.

Antal sysselsatta i AKU, tusental

Antal arbetslösa i AKU, tusental

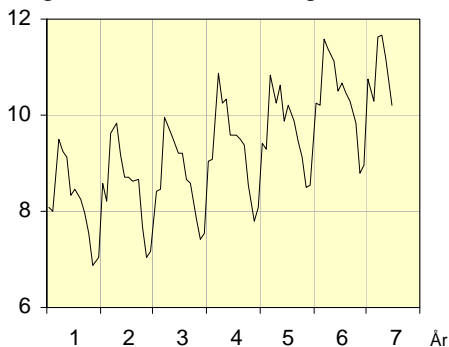
Säsongvariationen gör att månads- och kvartalsvärden är svårtolkade, för att kunna bedöma utvecklingen behöver sådana serier säsongrensas. Vid säsongrensningen beräknas seriens *trend* som beskriver trend- och konjunkturmönstret, samt *säsongrensade värden* som beskriver enskilda tidpunkter i detalj.

Diagrammet nedan med orensade originaldata illustrerar hur säsongvariation kan dölja trendmässiga förändringar. Diagrammet ger intryck av en stadig uppgång, men efter säsongrensning och skattning av seriens trend ser man att uppgången har brutits under år 6.

Vid säsongrensning beräknas seriens trend och säsongrensade värden och resultaten illustreras med piggdiagram. Kurvan i *piggdiagrammet* nedan är trenden. Spetsarna på piggarna är säsongrensade värden och längden på varje pigg visar vad som är speciellt för varje månad.

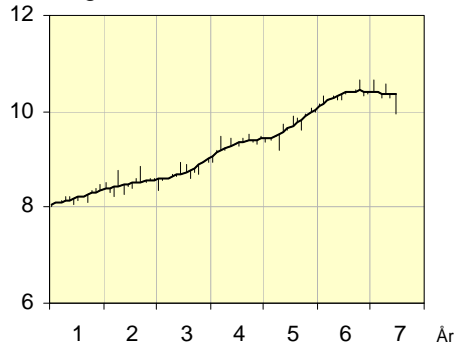
Månadsdata med säsongvariation

Originaldata utan rensning

Piggdiagram

Säsongrensad serie och skattad trend

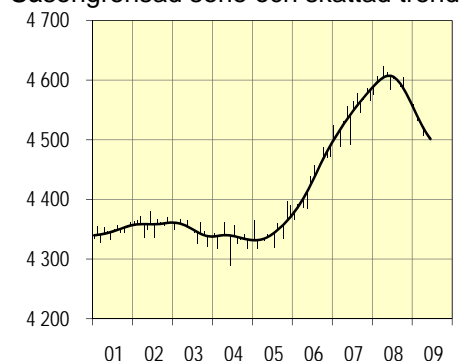

Hur brukar månads/kvartalsdata presenteras i media?

”Jämfört med motsvarande månad föregående år har XX ökat/minskat med y %.”

Detta är det vanligaste sättet att presentera månadsstatistik – det är vanligt eftersom man inte behöver kunna säsongrensa. Men den stora nackdelen är att man inte vet *när* förändringen skedde. Förändringen kan ha skett *när som helst* mellan motsvarande månad föregående år och aktuell månad. Omslag i konjunkturen kommer då att upptäckas med ca ½ års fördröjning.

Antal sysselsatta 15-74 år, tusental

Om en trend och säsongrensade värden beräknas kan man beräkna förändringsmått som är mer aktuella.

Skillnaden mellan säsongrensade värden beskriver förändringen under de två senaste månaderna. Men då säsongrensade värden innehåller slumpvariation och andra störningar så blir sådana förändringstal osäkra och ger en otydlig bild av konjunkturutvecklingen.

Skillnaden mellan trendvärden beskriver också förändringen under de två senaste månaderna och störs mindre av slumpvariation och kortsiktiga variationer.

När en tidsserie förlängs med ett nytt värde så kommer säsongrensade värden och beräknade trendvärden att revideras något. Olika förändringsmått och revisioner visas i tabellerna nedan.

AKU april 2009

År	Månad	Sysselsatta 15-74 år, tusentals personer				Förändring föregående månad · 12
		Original	Förändring motsvarande månad föregående år	Säsongrensade värden	Trend	
2008	01	4 494,4	52,9	4 575,3	4 590,9	77,6
2008	02	4 535,3	94,6	4 607,1	4 596,6	69,4
2008	03	4 528,6	110,1	4 603,2	4 601,6	59,3
2008	04	4 576,1	92,0	4 624,7	4 605,3	44,6
2008	05	4 594,1	58,6	4 614,1	4 607,3	23,8
2008	06	4 685,9	89,6	4 583,1	4 607,2	-1,0
2008	07	4 797,9	37,3	4 602,0	4 604,8	-28,3
2008	08	4 684,6	22,2	4 598,5	4 600,0	-57,5
2008	09	4 566,2	44,3	4 589,8	4 593,1	-83,4
2008	10	4 592,9	34,9	4 597,2	4 584,4	-104,3
2008	11	4 559,2	-16,1	4 571,8	4 574,4	-120,3
2008	12	4 518,6	-1,2	4 566,9	4 563,6	-129,7
2009	01	4 478,5	-16,0	4 559,8	4 552,5	-132,2
2009	02	4 459,5	-75,8	4 531,9	4 541,7	-130,2
2009	03	4 458,8	-69,8	4 532,5	4 531,3	-124,3
2009	04	4 460,2	-115,9	4 508,5	4 521,8	-114,4
2009	05					

AKU maj 2009

År	Månad	Sysselsatta 15-74 år, tusentals personer				Förändring föregående månad · 12
		Original	Förändring motsvarande månad föregående år	Säsongrensade värden	Trend	
2008	01	4 494,4	52,9	4 575,3	4 590,8	77,4
2008	02	4 535,3	94,6	4 606,9	4 596,6	69,3
2008	03	4 528,6	110,1	4 602,9	4 601,5	59,5
2008	04	4 576,1	92,0	4 624,4	4 605,3	44,9
2008	05	4 594,1	58,6	4 614,2	4 607,3	24,1
2008	06	4 685,9	89,6	4 583,0	4 607,2	-0,5
2008	07	4 797,9	37,3	4 602,8	4 604,9	-27,8
2008	08	4 684,6	22,2	4 598,0	4 600,2	-57,0
2008	09	4 566,2	44,3	4 589,9	4 593,2	-83,1
2008	10	4 592,9	34,9	4 597,4	4 584,5	-104,4
2008	11	4 559,2	-16,1	4 571,8	4 574,5	-121,0
2008	12	4 518,6	-1,2	4 566,7	4 563,5	-131,1
2009	01	4 478,5	-16,0	4 559,8	4 552,3	-134,4
2009	02	4 459,5	-75,8	4 531,7	4 541,2	-133,1
2009	03	4 458,8	-69,8	4 532,2	4 530,6	-127,9
2009	04	4 460,2	-115,9	4 508,3	4 520,7	-118,4
2009	05	4 486,7	-107,4	4 506,8	4 511,9	-105,7